

KONFERENCIJA “DRAGULJI PRIRODE BOSNE I HERCEGOVINE”

Septembar 26 – 27, 2025

Banja Luka, [Hotel Jelena](#)

Konferencija će okupiti zaljubljenike prirode, stručnjake, predstavnike institucija i organizacija civilnog društva sa zajedničkim ciljem: bolje zaštite izuzetnog prirodnog naslijeđa Bosne i Hercegovine. Tokom dva dana, učesnici će razmijeniti znanja, podijeliti ključne rezultate trogodišnjih bioloških istraživanja i inspirativne priče, te istražiti načine zajedničkog djelovanja na širenju zaštićenih područja. Poseban fokus biće na otvorenom dijalogu sa institucijama kako bi se identificirali pravni nedostaci i odredilo šta je potrebno za dalji napredak. Kroz panele, studije slučaja i radionice, konferencija ima za cilj osnažiti sve aktere—posebno organizacije civilnog društva—da se zalažu za održivo očuvanje prirode i suoče s prijetnjama od eksploatacije i nekontrolisanog razvoja.

Konferenciju organizuju Arnika – Centar za podršku građanima (Češka Republika), Centar za životnu sredinu (BiH), Centar Dr. Stjepan Bolkay (BiH) i Udruženje “Aarhus centar u BiH” u kooperaciji sa Heinrich Böll Stiftung Sarajevo, a uz finansijsku podršku Evropske unije i Programa za promociju tranzicije Ministarstva vanjskih poslova Češke Republike.

Tokom trajanja konferencije biće obezbijeđena osvježenja. Ukoliko je potrebno, troškovi smještaja i putovanja za sve učesnike iz civilnog društva biće refundirani do određenog iznosa.

Molimo vas da se registrujete putem sljedećeg linka:

<https://forms.office.com/e/81XNg3xGFk>

Petak, 26. septembar

Ovaj dan otvoren je za sve učesnike, uključujući predstavnike institucija, civilnog društva, stručnjake i međunarodne organizacije. Cilj je podstaći dijalog, razmjenu znanja i definisati smjernice za bolju suradnju u zaštiti prirode. Molimo vas da imate na umu da program nije konačan i može biti podložan izmjenama.

8:00 – 9:30 **Dolazak učesnika i registracija**

9:30 – 11:30 **Ključne poruke**

Uvodno obraćanje

Otvaranje konferencije i ključne poruke: Vladimir Topić (CZZS) i Zuzana Vachúnová (Arnika)

otvoriće konferenciju ističući zajedničke razloge zbog kojih smo se okupili, hitnu potrebu za širenjem mreže zaštićenih područja u Bosni i Hercegovini, te kako međusobno učenje i suradnja — posebno kroz donošenje iskustava iz Češke— mogu doprinijeti trajnoj i efikasnoj zaštiti prirode.

Tri godine istraživanja na terenu: glavni nalazi: U ovom dijelu biće predstavljeni najvažniji rezultati trogodišnjeg biološkog istraživanja rijeka Rzav, Kasindolska, Orlja, Trstionica i Sana. **Saudin Merdan (Centar Dr. Stjepan Bolkey)** će predstaviti ključne podatke, te glavne uzroke degradacije biodiverziteta. Cilj je jasan: podržati proglašenje zaštićenim zonama ova ekološka vrijedna područja.

Zašto je zaštita važna: vrijednost zaštićenih područja: Ova sesija je posvećena ekološkim, društvenim i ekonomskim prednostima uspostavljanja zaštićenih područja. Govornik će biti naknadno potvrđen.

12:00 – 13:30 **Jačanje energije i prirode**

U ovoj sesiji **Đorđe Štefanović (Udruženje Dinarica Mostar)** i **Vladimir Topić (CZZS)** predstavice Izvještaj o implementaciji Zelene agende za Zapadni Balkan, sa posebnim fokusom na to kako Bosna i Hercegovina pristupa očuvanju prirode i zaštiti biodiverziteta.

13:30 - 14:30 **Pauza za ručak**

14:30 - 19:00 **Širenje zaštićenih područja – institucionalni dijalog**

Cilj ove sesije je identifikovati mogućnosti za proširenje mreže zaštićenih područja u Bosni i Hercegovini. Zajedno s predstavnicima institucija razgovaraćemo o tome gdje i kako se mogu proglasiti nova područja, koji alati i partnerstva mogu podržati ovaj proces, te kako zajedničke ambicije pretvoriti u konkretne korake za zaštitu prirode. Učesnici će biti predstavnici entitetskih i kantonalnih ministarstava i institucija nadležnih za zaštićena područja, a predviđen je prostor i za njihovu prezentaciju. Sesija se završava moderiranom panel diskusijom.

18:30 – 19:00 **Pregled ključnih zaključaka prvog dana**

19:00+ **Večera i druženje**

Subota, 27. septembar

Ovaj dan je rezervisan za organizacije civilnog društva i aktiviste. Fokus će biti na jačanju zagovaračkih vještina, razmjeni iskustava sa terena i osnaživanju suradnje unutar civilnog sektora sa ciljem podrške borbama za zaštitu prirode. Molimo vas da imate na umu da program nije konačan i može biti podložan izmjenama.

9:30 – 13:00 **Zaštita prirode nasuprot eksploataciji**

U ovom dijelu nam je cilj ukazati na sukobe između zaštite prirode i suprotstavljenih interesa kao što su rudarenje, sječa šuma, poljoprivreda i izgradnja infrastrukture. Takođe ćemo omogućiti lokalnim aktivistima da podijele svoja iskustva i izazove s kojima se suočavaju u odbrani okoliša.

9:00 – 9:40 Primjer novo proglašenog zaštićenog područja “Soutok” (Češka Republika)

Gita Matlášková (Arnika) predstaviće nedavni slučaj iz Češke, gdje je zaštita prirode prevagnula nad drugim interesima, te je jedinstveno ušće dviju rijeka zaštićeno nakon zajedničke kampanje civilnog društva i stručnjaka.

9:30 – 12:00 Prostor za lokalne aktiviste da podijele njihova iskustva u borbi za bolju zaštitu prirode. Govornici će biti naknadno potvrđeni.

12:00 – 13:00 Diskusija: Zagovarati promjene – uloga civilnog društva u širenju zaštićenih područja

Nakon izlaganja biće organizovana diskusija o ključnim zahtjevima civilnog društva za širenje i očuvanje prirodnih područja. Šta želimo postići i kako možemo aktivno doprinijeti promjenama politika? Ovo će biti prostor za zajedničko promišljanje o tome kako možemo udruženim snagama utjecati na donosioce odluka i stvoriti snažniji, jedinstven glas za zaštitu prirode.

13:00 – 14:30 Pauza za ručak

14:30 – 18:00 Radionica za civilno društvo

Ova radionica će učesnicima pružiti praktične alate za ekološki aktivizam, uključujući kako organizovati proteste, postupati u prisustvu policije i razumjeti osnovna zakonska prava. Također će obuhvatiti kampanje u medijima i na društvenim mrežama, kako davati komentare na studije procjene uticaja na okoliš (EIA) te kako angažovati i mobilisati lokalne zajednice.

Treneri: Ratko Pilipović (CZZS), Nina Kreševljaković (Aarhus centar u BiH), Sandra Josović (CZZS) Gita Matlášková (Arnika), Saudin Merdan (Centar Dr. Stjepan Bolkay), Jovana Kissin.